

SOSIALE MEDIER – HVA FOREGÅR DER?

Av: Trine Nesland, Arkivråd

Norsk Arkivråd region øst inviterte til frokostmøte 12. september 2013 med tema «Sosiale medier – hva foregår der?». Skal informasjonen fra sosiale medier bevares, og i så fall hvordan? Hva kan vi som arkivdannere gjøre for å sikre bevaring, hvilke tilnærminger er de beste og hvem har ansvaret?

Like etter at klokken var slagen 09.00 ønsket Norsk Arkivråds Ellen Pihl Konstad deltakerne velkommen med spørsmål om hvordan vi best kan håndtere nye medier og nye arbeidsformer i arkivene. Vi husker hvor mye blest det ble om SMS-meldinger for en tid tilbake, og det blir ikke noe enklere med alle disse andre kommunikasjonsformene!

Kari Steen-Johnsen fra Institutt for samfunnsforskning redegjorde deretter for hva forskningen viser oss at sosiale medier er, og hvordan sosiale medier egentlig brukes. Steen-Johnsen er medforfatter av boken «Liker – liker ikke», som drøfter hvordan sosiale medier påvirker samfunnsengasjement, demokratisk deltakelse og offentlighet. Der arkivarenes første innskyttelse er å ta vare

på informasjonen i sosiale medier, er forskerens første innskyttelse å forske på den, og muligens kan vi der trekke en parallell mellom de to fagdisiplinene.

Hva forteller så forskningen oss om sosiale medier? For det første er det et stort spenn i den informasjonen man finner «der ute», alt fra deling av lenker til fagartikler, til hverdagsbetragtninger. Utfordringen ligger i å finne ut av hva som er viktig å spare på – hva er samfunnsmessig relevant – hvis noe i det hele tatt er det? En annen viktig problemstilling finnes i de forutsetningene som kommunikasjonen på sosiale medier skjer under – hvem eier dataene som havner der, hvem kan bruke disse dataene og hva kan de brukes til? «Big data» er et konsept som mange har hørt

om, og som også i aller høyeste grad er anvendelig på informasjon i sosiale medier. Vi har en situasjon nå der vi, istedenfor å be folk *si* hva de gjør, som i tradisjonelle spørreundersøkelser, rett og slett heller kan *se* hva de gjør.

Forskerne har også undersøkt hva sosiale medier *egentlig* brukes til, og det som peker seg ut er at Facebook i hovedsak brukes til å følge med på venner og til å gratulere folk med dagen, altså hverdags-sosiale aktiviteter. Twitter er litt mer «fagorientert», og twitterbrukerne deler lenker til artikler og debatterer i større grad enn facebookbrukerne. Likevel; samtidig som man ser en forskyvning av hvilke samfunnssegment som deltar i samfunnsdebattene generelt (og ikke minst hvilke aldersgrupper disse seg-

mentene består av), er det ikke det politiske ordskiftet som har størst plass på de sosiale mediene, i alle fall ikke i Norge.

Digitaliseringen av samfunnet og den digitale kommunikasjonen kjennetegnes av at den har en viss varighet, er lett å kopiere (dele), er skalerbar, dvs. kan være en-til-en, en-til-mange eller mange-til-mange, er søkbar og (i alle fall i teorien) lett å gjenfinne. Til sammen får vi nye muligheter for deltakelse i f.eks. politiske debatter, men samtidig nye utfordringer (overvåkning, ytringsfrihet og personvern). I tillegg er *nettverket* avgjørende – alt henger sammen med alt, og en person er ikke lenger bare en person, men også en del av sitt/sine nettverk. Å representere dette på en god måte i ettertid er vanskelig.

På sosiale medier – i likhet med i arkivene – har man direkte tilgang til detaljert informasjon om liv, uttrykk og handlinger. På sosiale medier har man i tillegg tilgang til informasjonen der den er og der den oppstår. Når dette skal

hentes ut, for bevaring eller for andre formål (f.eks. forskning), skjer utvalgene i dag på uklare og udefinerte premisser, og med ulike fremgangsmåter og verktøy. Dette er heller ikke uproblematisk.

Til slutt på frokostmøtet rundet Kristin Sørby av på vegne av NA med å stille de mer konkrete spørsmålene – hva skal vi så ta vare på fra sosiale medier? Er det dokumentasjon av egen virksomhet, hva vi har skrevet og hvordan det er tatt imot? Hvilket øyeblikksbilde er det i så fall som er «det riktige» å velge ut for bevaring? Skal vi ta vare på den omtalen virksomheten har fått i sosiale medier? Det er jo ikke nødvendigvis slik at de som har kommentarer til det man gjør sørger for at virksomheten får disse kommentarene tilsendt. Og kanskje de heller ikke ønsker at informasjonen skal direkte til virksomheten, selv om den er delt på sosiale medier. Og til slutt må man finne ut hvilke deler av informasjonen på sosiale medier man skal ta vare på – er f.eks. antall «likes» å regne som en del av

informasjonen? Er det metadata? Er det en tilbakemelding/en uttalelse? Og er det verdt å bevare?

Informasjon på sosiale medier er ikke flat informasjon. Den er dynamisk, i stadig endring og svært fragmentarisk. I dag har vi ikke svar på alle disse spørsmålene, men mange har begynt å tenke på og snakke om problemstillingene. Det er et viktig steg i riktig retning. Det kan hende at det bør skje en «løfting» av temaet, slik at vi kan få sentrale retningslinjer for hvordan dette best kan gjøres. Mer sannsynlig er det nok imidlertid at vi i tiden fremover vil se at praksis og erfaringer blir delt på kryss og tvers i fagmiljøet – antakelig på sosiale medier! ■

Digitalisering og arkivering

- Rådgivning
- Digitale arkivløsninger
- Digitalisering av historiske arkiver
- Digitalisering av innkommende post
- Integrasjon med fagsystemer

Geomatikk IKT

7004 Trondheim • 73 10 99 50 • geomatikk-ikt.no •

Leverandør av tjenester og løsninger for dokumenthåndtering, datafangst i felt og geografisk IT

digitalarkiv
2014

Meld deg på fagkonferansen!

Digitalarkiv 2014 arrangeres 28. og 29. januar på Rica Nidelven Hotel i Trondheim.

Konferansen legger opp til et program som både passer de som ikke har kommet i gang med digitalisering og de som allerede er godt i gang.

Program for konferansen og påmeldingsskjema finner du på www.geomatikk-ikt.no/digitalarkiv

historisk arkiv • innkommende post • integrasjon med fagsystem